

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Voorbereidingskrediet versterking waterkering Winschoterdiep - Eekepolder Nummer: 3765	Agendapunt: 6b
---	----------------

DB: Ja 17-01-2023	BPL: Nee	FAZ: Ja 01-02-2023	VVSW: Ja 01-02-2023	AB: Ja 15-02-2023
-----------------------------	-----------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Opsteller: Sjaak Vis, (0598) 69 3474 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Henk Bakker	Portefeuillehouder: Tjip Douwstra
--	--------------------------------------	---

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☒ Juridisch ☒ Financieel ☐ Staf ☒ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	Reden:
Gemeente Oldambt	Betrokken bij gebiedsprojecten
Gemeente Midden-Groningen	Betrokken bij gebiedsprojecten
Provincie Groningen	Betrokken bij gebiedsprojecten
Diverse particulieren	Grondeigenaren in polder
Diverse nutsbedrijven	Kabels en leidingen in polder
Zonneparkbeheerder	Aanleg zonnepark

<p>Samenvatting:</p> <p>De waterkeringen langs het Winschoterdiep, ter hoogte van de Eekepolder, zijn van groot belang voor een veilige omgeving en goed functionerende Eems-Dollardboezem.</p> <p>De regionale waterkering is in 2022 aan weerszijden van het Winschoterdiep getoetst op hoogte, piping en stabiliteit. Hiervan is ca. 860 m afgekeurd op hoogte en ca. 1.600 m op macrostabiliteit binnenwaarts.</p> <p>De keringen rond het Winschoterdiep dienen te voldoen aan een veiligheidsniveau van 1:300 jaar en dient voor eind 2025 op orde te zijn.</p> <p>In het beheerprogramma 2022-2027 heeft het Algemeen Bestuur over Maatregel 5.3.3 Verbeteren urgente kadetrajecten uit 2e toetsingsronde besloten.</p> <p>In de omgeving lopen twee projecten waardoor het nu kansrijk is aan te haken met de dijkversterking. Het ene gaat over aanpassing van de oeverbescherming (nu nog schanskorven) in het Winschoterdiep door de provincie Groningen. Het andere gaat over de inrichting van de Eekepolder met zonnepark. Gemeente Oldambt wil hierop aansluiten met o.a. fietspad op of langs de kering.</p> <p>Volgens de huidige planning willen we in het eerste kwartaal van 2023 starten met de planvorming. Om de planvorming te kunnen starten vragen we een voorbereidingskrediet aan via dit bestuursvoorstel. Budget voor uitvoering en grondverwerving zal aan het eind van de planvormingsfase aangevraagd worden via een apart bestuursvoorstel.</p>
--

Bestuursvoorstel

Duurzaamheidsparagraaf: Ja

Begrotingsaspecten: Ja

De geplande totaalkosten van dit project zullen worden opgenomen in de meerjareninvesteringschema (MJI) 2024 - 2027 behorende bij de meerjarenraming 2024 – 2027.

De kapitaallasten behorende bij het nu aangevraagde voorbereidingskrediet van € 750.000,- bedragen het eerste jaar € 40.000,-. Deze dalen jaarlijks door de gehanteerde lineaire afschrijvingsmethode.

AB-voorstel:

Een voorbereidingskrediet van € 750.000,- beschikbaar stellen voor planvorming versterking waterkering Winschoterdiep - Eekerpolder.

Bijlagen: Nee

Ter inzage DB: Nee

Onderwerp(en):

–

Ter inzage AB (iBabs): Nee

Onderwerp(en):

–

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Inleiding

De waterkeringen langs het Winschoterdiep, ter hoogte van de Eekerpolder, zijn van groot belang voor een veilige omgeving en goed functionerende Eems-Dollardboezem.

De regionale waterkering is in 2022 aan weerszijden van het Winschoterdiep getoetst op hoogte, piping en stabiliteit. Hiervan is ca. 2,5 km afgekeurd.

De keringen rond het Winschoterdiep dienen te voldoen aan een veiligheidsniveau van 1:300 jaar en dient voor eind 2025 op orde te zijn.

In het beheerprogramma 2022-2027 heeft het Algemeen Bestuur over Maatregel 5.3.3 Verbeteren urgente kadetrajecten uit 2e toetsingsronde besloten.

In de omgeving lopen twee projecten waardoor het nu kansrijk is aan te haken met de dijkversterking. Het ene gaat over aanpassing van de oeverbescherming (nu nog schanskorven) in het Winschoterdiep door de provincie Groningen. Het andere gaat over de inrichting van de Eekerpolder met zonnepark.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

De waterkering langs het Winschoterdiep t.h.v. de Eekerpolder moet voldoen aan een IPO veiligheidsniveau van 1:300 jaar met een tijdhorizon van 30 jaar. De waterkering moet eind 2025 voldoen aan het gestelde veiligheidsniveau.

Tijdens het hoogwater van januari 2012 heeft Defensie deze waterkeringen met een F16 geïnspecteerd. Destijds was er lekkage van de waterkering zichtbaar waarvan we later geconstateerd hebben dat dit niet zorgelijk was. Tijdens de beoordeling van onze regionale waterkeringen in 2022 is gebleken dat de waterkeringen niet voldoen aan de eisen voor hoogte en stabiliteit binnenwaarts. Het dagelijks bestuur heeft in juni de resultaten van de beoordeling regionale waterkeringen vastgesteld en het algemeen bestuur is daarover in september 2022 geïnformeerd. Onze toezichthouders, de provincies, zijn tijdens deze periode ook geïnformeerd over de resultaten.

Huidige situatie/analyse van het probleem

De waterkering (ca. 2,5 km) langs het Winschoterdiep t.h.v. de Eekerpolder voldoet niet aan de gestelde eisen en moet uiterlijk 2025 zijn versterkt om deze de komende 30 jaar aan de gestelde eisen te laten voldoen.

Beschrijving en onderbouwing/oplossing /plan en eventuele alternatieven

Om de kering te laten voldoen aan de veiligheidsnormen voor stabiliteit en hoogte dient 2,5 km waterkering versterkt te worden. Gedurende de aankomende planvormingsfase zal hiervoor tezamen met een adviesbureau een obstakelvrij inrichtingsplan met ontwerp en uitvoeringsraming worden gemaakt. De planvormingsfase bevat de volgende aspecten om een obstakelvrij inrichtingsplan te maken en te voldoen aan beleid, wet- en regelgeving:

- Opstellen uitgangspuntennotitie/ontwerpbasis
- Projectmanagement en -beheersing
- Omgevingsmanagement
- Afstemming grondverwerving
- Bureauonderzoeken/Quickscans:
 - Bureauonderzoek bodem
 - Veldonderzoek bodem/geotechnisch (bv. proefsleuven, sonderingen, etc.)
 - Bureauonderzoek Archeologie
 - Bureauonderzoek Ecologie
 - KLIC
 - Bureauonderzoek Niet Gesprongen Explosieven (NGE)
 - Quickscan beschikbaarheid benodigde percelen
 - Quickscan Milieu Effect Rapportage (MER)
 - Vergunningenscan
- Aanvullende onderzoeken, denk aan:
 - Stikstofberekeningen (Aerius)
 - Ecologisch onderzoek
 - Hydrologisch en hydraulisch onderzoek
 - Geotechnisch & bodemonderzoek
 - Veldonderzoek Niet Gesprongen Explosieven (wanneer benodigd)
 - MER-beoordeling (wanneer benodigd)
- Ontwerpen
- Waterveiligheidstoetsing ontwerp
- Ramingen
- Inrichtingsplan

- Contractvorming
- Aanbesteding

Het inrichtingsplan, inclusief ontwerp en raming, is het product van de planvormingsfase. Een goedgekeurd en obstakelvrij inrichtingsplan dient als voorwaarde van de uitvoeringsfase en het te zijner tijd aan te vragen uitvoeringskrediet.

Risico's en kansen

Er zijn enkele risico's die van invloed zijn op de planning en/of het budget. Binnen het voorbereidingskrediet is een budget voor risico's/onvoorzien opgenomen.

De Top risico's zijn als volgt:

1. Gronden niet of niet op tijd beschikbaar

Om de hoogte—en stabiliteitsproblemen op te kunnen lossen moet de kering worden verbreed. Hierdoor zijn we waarschijnlijk genoodzaakt om gronden aan te kopen om de oplossing te realiseren. In het gebied zijn de betreffende aangrenzende percelen in particulier eigendom, waarmee met de eigenaar tot overeenstemming moeten worden gekomen. Grondaankopen is van begin af aan mede onderwerp van de keukentafelgesprekken die met betreffende eigena(a)r(en) worden gevoerd. Een eventueel benodigd krediet voor grondaankoop wordt tegelijk met het uitvoeringskrediet aangevraagd.

2. Te hoge stikstofuitstoot

De bouwvrijstelling in de Wet stikstofreductie en natuurherstel (Stikstofwet) is onlangs vernietigd door de Raad van State. Het waterschap viel ook onder deze bouwvrijstelling, waardoor we geen vergunning aan hoefden te vragen voor uitstoot van stikstof tijdens ons werk. Doordat dit niet meer kan, moeten we voor dit project bekijken of de stikstofuitstoot tijdens het werk leidt tot stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura2000 gebieden. Er is ook geen vrijstelling mogelijk vanuit oogpunt van onderhoud, het project valt niet onder "onderhoud" omdat er sprake is van vergroting van de kering, er is meer ruimte nodig om het object in de omgeving te kunnen realiseren. In de ontwerpfase zal structureel aandacht zijn voor de stikstofwaarden bij de te maken keuzes. Zo nodig worden compenserende of mitigerende maatregelen meegenomen in het ontwerp.

3. Bestuurlijke procedures Omgevingswet niet tijdig afgerond

Het project gaat van start en hierbij wordt er in het project vanuit gegaan dat de Omgevingswet op 1 juli 2023 zal ingaan. Onbekendheid met deze wetgeving incl. participatie verplichtingen en nieuwe procedures kan voor vertraging zorgen. We verwachten een korte procedure Omgevingsvergunning Wateractiviteiten (vergunning eigen dienst) op basis van voorgaande soortgelijke projecten. Afhankelijk van de vorderingen bij de mogelijke grondaankoop houden we de mogelijkheid voor een procedure Vrijwillig Projectbesluit. Dit betekent dat alsnog de procedure voor een Projectbesluit kan worden ingezet zonder daarvoor het omgevingsproces opnieuw te hoeven doen.

4. Aanvullende onderzoeken benodigd

Uit de bureauonderzoeken moet blijken of er aanvullend onderzoek voor o.a. ecologie, niet gesprongen explosieven noodzakelijk is. Aanvullend onderzoek werkt kostenverhogend en kan gevolgen hebben voor de planning.

5. Onderhandelingen met Kabel & Leiding (K&L)-eigenaren verlopen stroef

In de kering zijn op diverse locaties kruisende leidingen aanwezig. Voor nu is nog onduidelijk voor het project of er noodzaak is om de kabels en/of leidingen aan te passen of te verleggen. Daarvoor wordt vroegtijdig het gesprek aangegaan met K&L-eigenaren waarbij plenair en individueel gesprekken worden gevoerd.

Duurzaamheidsaspecten

Binnen dit project wordt de methodiek Duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw (DGWW) gehanteerd. Deze methodiek is zeer recent geïmplementeerd en zal worden gebruikt tijdens de planvormingsfase.

Geen spijtmaatregel

Er wordt tijdens de planvorming rekening gehouden met werkzaamheden van de provincie Groningen en ontwikkelingen rondom de aanleg van een zonnepanelenpark in de Eekerpolder.

Niet afwentelen tijd/ruimte/anderen

Wanneer dit project niet plaatsvindt hebben we de waterkering niet op orde conform het gestelde veiligheidsniveau. Het project is een investering om hoogwater-gevolgen niet af te wentelen op de omgeving.

Verantwoord gebruik van (hulp)bronnen

Er wordt gestreefd om, ten behoeve van kosten voor grondverzet en vermindering uitstoot, zo min mogelijk grondverzet te plegen. Waar mogelijk wordt gebiedseigen grond gebruikt.

Afstemming op gebruiksfuncties

De boordvoorziening (damwand en stortsteen) langs het kanaal is in beheer en onderhoud bij de provincie Groningen. Deze functie moet blijven bestaan als golfwering in verband met de functie voor de scheepvaart, en hier vind afstemming over plaats. Tevens ligt er een wens vanuit de gemeente Midden-Groningen om een fietspad ter plaatse van de te versterken waterkering aan te leggen. Hierover vind tevens afstemming plaats.

Meerwaarde voor andere dan taakbelangen

In het planvormingsproces wordt er naar gestreefd de bestaande kenmerken te behouden.

Financiën

Om de planvorming van dit project vorm te geven is een voorbereidingskrediet van € 750.000,- benodigd. Dit bedrag is bepaald op basis van referentiebedragen voor de afzonderlijke onderdelen van de planvormingsfase, zoals opgesomd in de paragraaf *Beschrijving en onderbouwing/oplossing/plan*. Deze referentiebedragen zijn bepaald door middel van vergelijkbare referentieprojecten die de laatste jaren door het waterschap zijn uitgevoerd.

De kapitaallasten behorende bij het nu aangevraagde voorbereidingskrediet van € 750.000,- bedragen het eerste jaar € 40.000,-. Deze dalen jaarlijks door de gehanteerde lineaire afschrijvingsmethode.

De geplande totaalkosten van dit project zullen worden opgenomen in de meerjareninvesteringsprogramma (MJI) 2024 - 2027 behorende bij de meerjarenraming 2024 – 2027.

Het voorbereidingskrediet is gebaseerd op een zo reëel mogelijke raming, maar kan de benoemde risico's uit de paragraaf *Risico's en kansen* niet volledig wegnemen.

Wettelijke kader/juridische procedure/inspraak

Bestuurlijke procedures

Uitgangspunt is een korte procedure Omgevingsvergunning Wateractiviteiten (vergunning eigen dienst), hierbij volledig anticiperend op de Omgevingswet die op 1 juli 2023 zal ingaan. Als blijkt dat de Omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld dan wordt teruggedaan naar de procedure Projectplan Waterwet. Om te voorkomen dat we dan de variantenstudie en het omgevingsproces opnieuw moeten doen is een kennisgeving voornemen en participatie vereist. Daarom wordt op voorhand, een kennisgeving gepubliceerd.

Grondverwerving

De kering grenst aan gronden van landeigenaren. Om de kering te kunnen versterken is grondverwerving noodzakelijk.

Ingeval grondverwerving niet via minnelijk overleg tot stand kan komen, kan het waterschap gebruik maken van de gedoogplicht op grond van artikel 5.24 Waterwet om het project te realiseren.

Vergunningen

Gedurende de planvoorbereiding wordt een inventarisatie gemaakt voor alle benodigde vergunningen, ontheffingen en toestemmingen die nodig zijn om de versterking van de waterkering te realiseren. De benodigde aanvragen hiervoor zullen tijdens planvoorbereiding worden aangevraagd om de uitvoering obstakelvrij te maken.

Participatie

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, wordt ook het participatiebeleid van kracht. Vooruitlopend hierop baseren we nu al de participatieaanpak op dit beleidskader. Voor het project wordt een stakeholderanalyse opgesteld waarbij wordt gekeken naar de belangen van de diverse stakeholders. Voor het bepalen van de beïnvloedingsruimte maken we gebruik van de participatieladder uit onze participatievisie.

Voor de versterking van de waterkering hanteren we de tredes 'informereren' en 'raadplegen', afhankelijk van de stakeholder:

- *Informereren*: voor inwoners in de directe omgeving en percee-eigenaren langs mogelijke transportroutes. Het informeren zal plaatsvinden door middel van keukentafelgesprekken en gebiedsbijeenkomsten. Voor 'informereren' is gekozen omdat de betreffende stakeholders geen directe belangen hebben in het projectgebied.
- *Raadplegen*: voor enkele stakeholders die eigendommen hebben of initiatieven ontwikkelen binnen het projectgebied. Deze stakeholders hebben een specifiek belang en daarom kiezen we voor de participatietrede 'raadplegen'. Het gaat daarbij om de volgende stakeholders:
 - de gemeente Oldambt voor de afstemming over het ontwerp in relatie tot ontwikkelingen in het gebied en mogelijke grondaankopen;
 - landeigenaren vanwege mogelijke grondaankopen;
 - beheerders van kabels en leidingen voor de inpassing van bestaande kabels en leidingen.

Met deze stakeholders zullen we gaan overleggen.

Uitvoering/tijdspad

Er wordt voorzien de planvorming te starten in het eerste kwartaal van 2023. Verwacht wordt dat de planvorming ca.1 jaar duurt. Binnen deze tijd gaan we met de stakeholders in overleg. Hierbij dient rekening te worden gehouden dat de uitkomsten van deze gesprekken een risico kunnen vormen voor de doorlooptijd. Met het aspect omgevingsmanagement is zo reëel mogelijk rekening gehouden. De uitvoering kan niet eerder starten dan dat er een obstakelvrij inrichtingsplan goedgekeurd is.

De uitvoering zal plaatsvinden in 2024 en 2025 afhankelijk van de planvormingsfase. Hierbij wordt gestuurd op het zo snel mogelijk afronden van de uitvoering.

Voorstel

Een voorbereidingskrediet van € 750.000 beschikbaar stellen voor de planvorming voor versterking waterkering Winschoterdiep – Eekerpolder.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf